

PROGRAM GELİŐTİRME

Temel Kavramlar

Eğitim Programı

Hedeflere ulaşmak için yapılacak etkinlikler dizgesidir.

1.

•Eğitim Programı

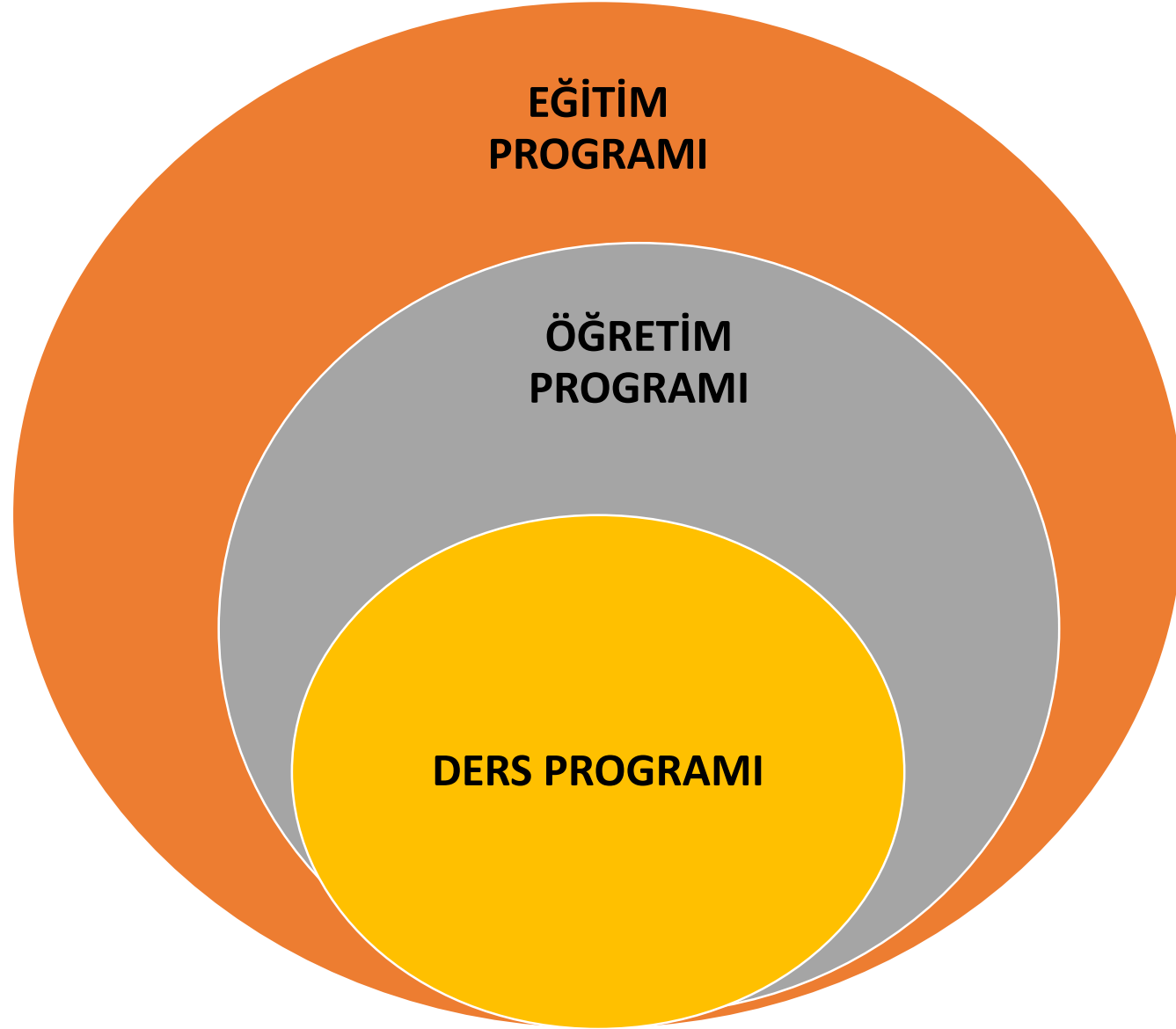
2.

•Öğretim Programı

3.

•Ders Programı/Planı

Program Çeşitleri

•1. Eğitim Programı

- Eğitim programı; öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzenneğidir (Demirel, 2005).

EĞİTİM PROGRAMININ YARARLARI

1. Eğitim faaliyetlerine yön verir.

2. Aynı eğitim basamaklarındaki okullarda amaçların aynı yönde gerçekleşmesini sağlar.

3. Eğitimde verimi artırır.

4. Öğretmenlere rehberlik eder.

- **2. Öğretim Programı**

- Eğitim programı doğrultusunda öğrenciye kazandırılması düşünülen özelliklerin ders kümeleri olarak planlanmasıdır.
- Ya da , okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan **bir dersin** öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar dizeneğidir.
- Ör: Beden Eğitimi Öğretim Programı

- **3. Ders Programı**

- Bir ders süresi içinde planlanan hedeflerin bireye nasıl kazandırılacağını gösteren tüm etkinliklerin yer aldığı bir plandır.

PROGRAM GELİŐTİRME

- “Programın hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme öğeleri arasındaki dinamik ilişkiler bütünü” veya öğrenme işinin gerçekleştirilmesi için bireye sunulan öğrenme çevresinin düzenlenmesine yönelik bir öğretim hizmetidir.

Program Çeşitleri

Resmi/Yazılı Program

İhmal edilen program

Örtük/Gizli Program

Uygulamadaki/Gerçekleş
en Program

Ekstra/Ders dışı program

1- Resmi/Açık/Yazılı program: Tanımlanmış, öğrencilere kazandırılacak hedefler, bu hedefleri kazandırıcı ünite ve konular, eğitim ve sınama durumları boyutları açıklanarak yazılı bir doküman haline getirilmiş, okulun ve öğretmenlerin kazandırması, öğrencilerin kazanması gereken eğitim beklentilerini tanımlayan programdır. Bu programın özellikleri;

- a) yazılıdır, kağıttadır, dokümandır
- b) resmidir
- c) açıktır, ilan edilmiştir
- d) okulun kasıtlı eğitim amaçlarını açıklar
- e) standarttır
- f) ölçülüp değerlendirilebilir

2. Uygulamadaki/Uygulanan/Öğretilen/Gerçekleşen Program :

Okulda öğretmen elinde hayat bulan programdır.

Resmi programı okulun ve öğretmenin algılayışı ve uygulayışı ile ilgilidir.

Okulun ve öğretmenin ne öğrettiği ve nasıl öğrettiği ile ilişkilidir.

Resmi ve yazılı program teoriktir.

Resmi programda yazılanlar harfiyen hayata geçmeyebilir veya yazılanlardan çok daha fazlası ortaya çıkabilir.

Bunda resmi programın algılanışı, öğrencilerin yatkınlıkları, okulun çevresi ve olanakları etkilidir.

Resmi program standarttır ancak gerçekleşen/uygulamadaki program okuldan okula farklılık gösterebilir. Bu program öğrenme-öğretme pratiğidir.

Resmi programın somut gerçekleşen ve gözlenen boyutudur.

Teoriden pratiğe dönüşendir.

3. İhmal edilen/Atlanan/Görmezlikten Geline/ Üstünkörü Geçilen/Geçersiz Program :

Bir programda nelerin öğreildiği kadar nelerin öğretilmediği de önemlidir.

İhmal edilen program resmi programın kasıtlı, bilinçli bir biçimde öğreilmeyen, atlanan, eksik bırakılan, üstün körü geçirilen boyutlarını oluşturur.

Okulun ve öğretmenlerin yaklaşımları bunda etkilidir.

Hatta çeşitli nedenlerle öğrencilerde programın belli boyutlarının ihmal edilmesini, atlanmasını veya geçirilmesini isteyebilir.

Sınavda soru çıkmayan dersler ya da ders bölümleri, ortalamaya katılmayan dersler, kısa vadede yarar getirmeyen duyuşsal kazanımlar, güzel sanatlar, estetik, yaratıcılık vb gibi program boyutları çeşitli nedenlerle ihmal edilebilir.

4- Örtük/Gizli/Saklanan/İnformal/Üstü Kapalı Program :

Resmi programda yer almayan, kast edilerek kazandırılmayan, yazılı olmayan programdır. Bu program okuldaki sosyal ve psikolojik etkileşimle oluşan yan ve informal öğrenmeleri kapsar.

Bu programın özellikleri;

a) açık ve yazılı değildir,

b) tasarlanmamıştır,

c) informal, kendiliğinden ve gizil öğrenmeleri kapsar,

d) kasıtlı değildir, ima edilen programdır

e) resmi programın dışındadır

e) okul düzeni, disiplini, fiziksel, sosyal, psikolojik çevresi ile okuldaki eğitim personeline resmi program dışı sözlü, sözsüz verilen bütün iletilerle oluşan öğrenmeleri kapsar

f) değerler, normlar, tutumlarla ilişkilidir.

g) eğitim otoritesi, okul, öğretmen ve yöneticilerce açıkça onaylanmamış hedefler ve gizli niyetler, kurumsal normlar ve değerler bu programın kapsamındadır

5- Ekstra/Ders dışı program:

Resmi programın dışındaki planlı sosyal, kültürel, sportif, sanatsal etkinliklerdir.

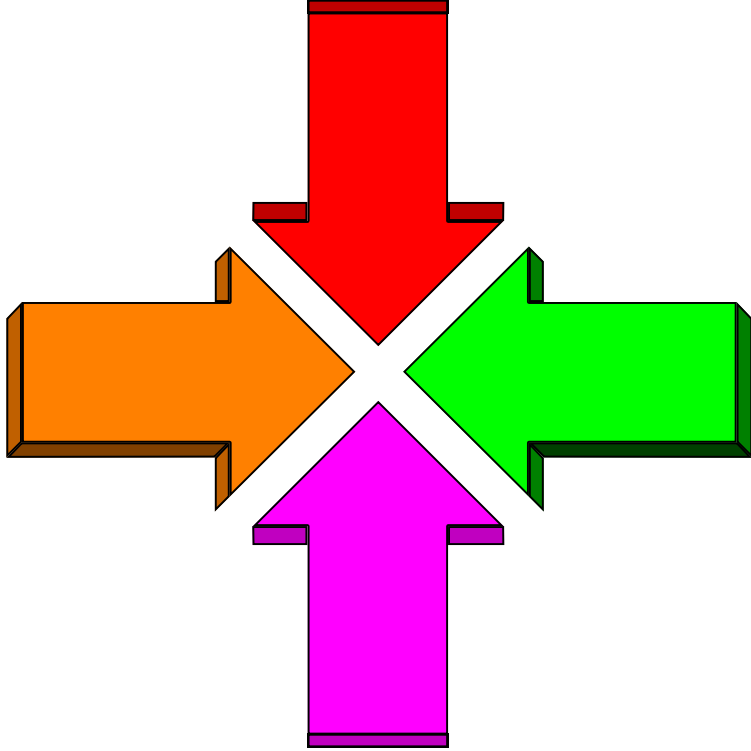
Resmi programın dışındaki ve yukarıda sayılan programların hiçbirisinin kapsamına girmeyen okul korusu, okul bandosu, okul takımı, okul orkestrası, drama çalışmaları, öğrenci toplulukları ve kulüpleri, atölye çalışmaları, konferanslar vb çalışmalardan oluşur.

Bu etkinlikler resmi program dışıdır ancak planlıdır. Öğretmenlerin gözetim ve rehberliği altındadır. Fazladan ve ek olarak okul çalışmalarında yer alır.

Programın dört ögesi

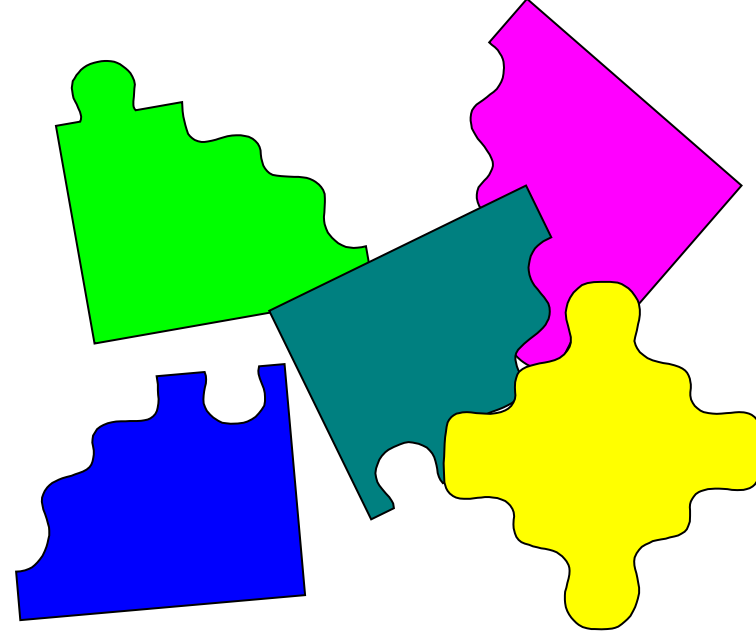
Öğretim tasarımında temel sorular

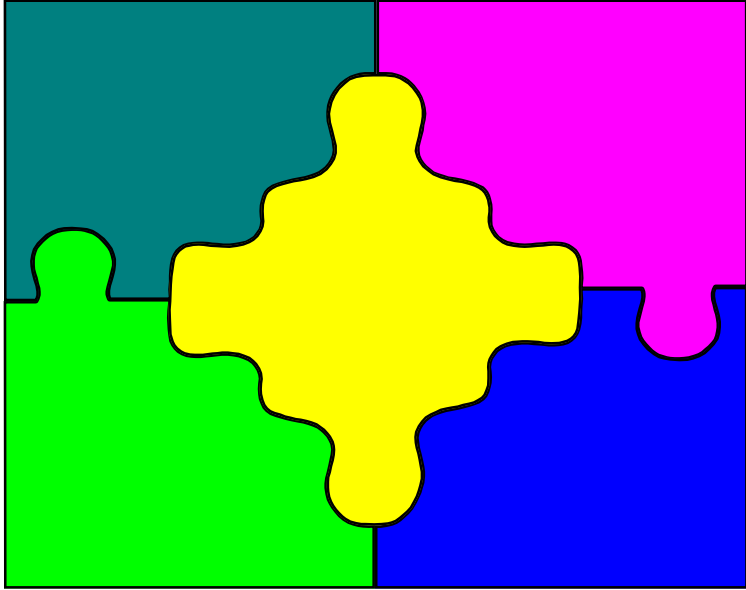

1-Okul/Ders, hangi eğitsel hedeflere ulaşmalıdır?

2- Bu hedeflere ulaşmak için öğrencilere hangi eğitsel deneyimler sağlanmalıdır? (İçerik)

3- Bu eğitsel deneyimler etkili olarak nasıl dñzenlenmelidir? (Öğrenme çevresi/Öğretim durumu)

**4- Bu belirlenen hedeflere
ulaşılıp ulaşılamadığı veya
ne kadar ulaşıldığı nasıl
belirlenecektir?**

